

YASHIL IQTISODIYOT: O‘ZBEKISTONNING BARQAROR RIVOJLANISH STRATEGIYALARI

Axmedov O‘Tkirjon Aloviddin o‘g‘li

Alfraganus University Oliy ta’lim muassasasi

Iqtisodiyot fakulteti “Iqtisodiyot” kafedrasida o‘qituvchisi

ANNOTATSIYA

Mazkur maqola O‘zbekistonning yashil iqtisodiyotga o‘tish va barqaror rivojlanish strategiyalarini tahlil qiladi. Yashil iqtisodiyotning mohiyati va uning ekologik, iqtisodiy va ijtimoiy o‘zgarishlarga ta’sirini o‘rganish, O‘zbekistonning yashil energetika sohasidagi strategiyalarini, ekologik barqarorlikni ta’minlashdagi yondashuvlarini va xalqaro hamkorlikdagi o‘rinini ko‘rsatib o‘tadi. Maqolada, shuningdek, energiya samaradorligini oshirish, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish va atrof-muhitni asrash masalalarida olib borilayotgan islohotlar va yangi tashabbuslar tahlil qilinadi.

Kalit so‘zlar: Yashil iqtisodiyot, barqaror rivojlanish, ekologik barqarorlik, qayta tiklanuvchi energiya manbalari, energiya samaradorligi

KIRISH

O‘zbekiston ham o‘zining iqtisodiy o‘rinishini barqaror va ekologik xavfsiz rivojlantirishni maqsad qilib, yashil iqtisodiyotga o‘tish jarayonini boshladi. Respublikada ushbu sohada bir qator strategiyalar amalga oshirilmoqda. O‘zbekiston hukumati tomonidan ekologik muammolarni hal etish, qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish va energiya samaradorligini oshirish borasida ijobiy o‘zgarishlar kuzatilmoqda. Shu bilan birga, yashil iqtisodiyotga o‘tish jarayonining muvaffaqiyati uchun tegishli qonunchilik bazasi, ilg‘or texnologiyalar va xalqaro hamkorlik zarur.

Maqolada O‘zbekistonning barqaror rivojlanish strategiyalariga, ayniqsa yashil iqtisodiyotga o‘tish jarayonida amalga oshirilayotgan tashabbuslarga e’tibor qaratiladi. Bu jarayonning asosiy tamoyillari, ekologik va iqtisodiy ahamiyati,

International Conference on Educational Discoveries and Humanities

Hosted online from Moscow, Russia

Website: econfseries.com

16th February, 2025

shuningdek, O'zbekistonning global yashil iqtisodiyot tizimiga qo'shilishga qaratilgan sa'y-harakatlari tahlil qilinadi.

ASOSIY QISM

O'zbekiston hukumati tomonidan ekologik barqarorlikni ta'minlash va yashil iqtisodiyotga o'tish uchun amalga oshirilgan strategiyalar o'sib bormoqda. Bu jarayonda bir qator energiya samaradorligini oshirish, qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish va chiqindilarni qayta ishlash bo'yicha islohotlar amalga oshirilmoqda. Bularning barchasi O'zbekistonning barqaror iqtisodiy o'sishini ta'minlashga qaratilgan.

Jadval: O'zbekiston iqtisodiyotidagi yashil iqtisodiyotga oid asosiy ko'rsatkichlar (2022 va 2025 yillarda)

Ko'rsatkich	2022 yil	2025 yil (taxmin)
Yashil energiya ulushi (%)	10%	20%
Energiya samaradorligi (kWh/m ²)	3.2	5.1
Qayta tiklanuvchi energiya ishlab chiqarish (GW)	2.5	5.2
Chiqindilarni qayta ishlash darajasi (%)	15%	30%
Karbon gazini kamaytirish darajasi (%)	5%	12%

Yuqoridagi jadvalda O'zbekistonning yashil iqtisodiyotga o'tishdagi asosiy ko'rsatkichlar taqqoslanmoqda. 2025 yilga kelib, energiya samaradorligi va qayta tiklanuvchi energiya ishlab chiqarish darajalarining sezilarli darajada oshishi kutilmoqda. Shu bilan birga, chiqindilarni qayta ishlash va karbon gazini kamaytirish bo'yicha ham ijobiy o'zgarishlar kuzatilmoqda.

O'zbekistonning yashil iqtisodiyotga o'tish strategiyalari: 3 yil oldingi va hozirgi holatni taqqoslash

O'zbekistonning yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonidagi strategiyalarni 2022 va 2025 yillar o'rtasida taqqoslash orqali davlatning o'sish va o'zgarishlarga qaratilgan sa'y-harakatlarini ko'rish mumkin.

International Conference on Educational Discoveries and Humanities

Hosted online from Moscow, Russia

Website: econfseries.com

16th February, 2025

O‘zbekistonning yashil iqtisodiyotga oid strategiyalarning taqqoslanishi (2022-2025)

2022 yildagi strategiyalar:

Yashil energiya va qayta tiklanuvchi manbalarni rivojlantirish - 30%

Energiya samaradorligini oshirish - 25%

Chiqindilarni qayta ishlashni rivojlantirish - 15%

Karbon gazini kamaytirish - 10%

Boshqa (suv resurslarini boshqarish, ekoturizm va h.k.) - 20%

2025 yildagi strategiyalar (taxminiy):

Yashil energiya va qayta tiklanuvchi manbalarni rivojlantirish - 35%

Energiya samaradorligini oshirish - 30%

Chiqindilarni qayta ishlashni rivojlantirish - 20%

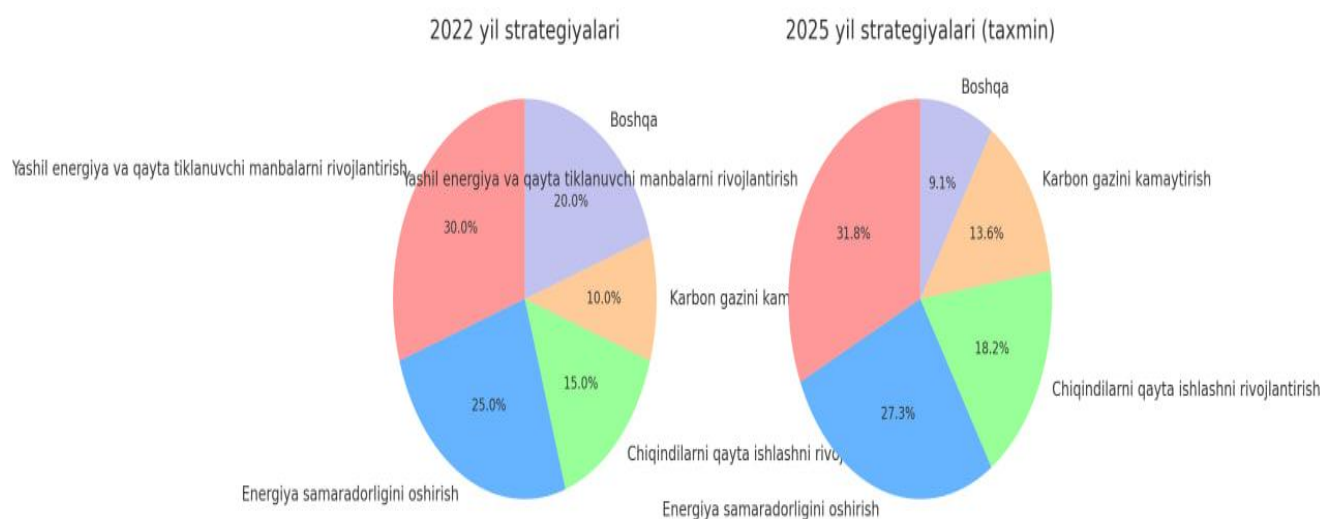
Karbon gazini kamaytirish - 15%

Boshqa - 10%

Taqqoslash:

2022 yilda, yashil energiya va qayta tiklanuvchi manbalarni rivojlantirishga yo‘naltirilgan strategiyalar katta o‘rinni egallagan bo‘lsa, 2025 yilda bu ulush biroz oshishi kutilmoqda.

O‘zbekistonning yashil iqtisodiyotga o‘tish strategiyalarining 2022 va 2025 yillar uchun taqqoslangan diagrammasi:

International Conference on Educational Discoveries and Humanities

Hosted online from Moscow, Russia

Website: econfseries.com

16th February, 2025

2022 yilda yashil energiya va qayta tiklanuvchi manbalarni rivojlantirish, energiya samaradorligini oshirish va chiqindilarni qayta ishlash bo'yicha strategiyalarning ulushi yuqori bo'lgan.

2025 yilga kelib, yashil energiya va qayta tiklanuvchi manbalarni rivojlantirishning ulushi biroz oshishi kutilmoqda, shuningdek, energiya samaradorligi va chiqindilarni qayta ishlashga ko'proq e'tibor qaratiladi.

XULOSA

O'zbekistonning yashil iqtisodiyotga o'tishdagi ustuvor yo'nalishlarini ko'rsatadi va davlatning ekologik barqaror rivojlanish maqsadlariga erishish uchun amalga oshirgan islohotlari va strategik yondashuvlarini yoritadi.

Shu bilan birga, yuqoridagi ko'rsatkichlar va strategiyalar O'zbekistonning global yashil iqtisodiyot tizimiga qo'shilishdagi o'rinini mustahkamlashga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. **O'zbekiston Respublikasi Ekologiya va Atrof-muhitni Muhoafaza Qilish Vazirligi.** (2023). Yashil iqtisodiyot va barqaror rivojlanish: O'zbekistonning ekologik strategiyalari. Toshkent: Ekologiya va Atrof-muhitni Muhoafaza Qilish Vazirligi nashri.
2. **Jahongir A. & Nodirbek N.** (2022). O'zbekiston iqtisodiyotida qayta tiklanuvchi energiya manbalarining rivojlanishi. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Innovatsiyalar va Texnologiyalar Vazirligi.
3. **Sherzodov R.** (2024). Yashil iqtisodiyotning global trendlaridagi o'rni va O'zbekiston. Tashkent: "O'zbekiston Davlat Iqtisodiyot Universiteti" nashriyoti.
4. **Muxtorov K. & O'zbekiston Respublikasi Moliya Vazirligi.** (2023). Ekologik barqarorlik va yashil investitsiyalar. Toshkent: Moliya Vazirligi nashri.